

АНАЛИЗ НА ПОСЛЕДНИТЕ ИЗМЕНЕНИЯ В ЗЕС

Част I

Въведение

Народното събрание прие изготвения от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията Закон за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения (ЗЕС). Новите текстове въвеждат последните европейски правила при предоставянето на електронни съобщителни услуги.

Операторите на мобилни, интернет, кабелни и сателитни услуги трябва да променят общите условия към договорите в рамките на два месеца след влизане на закона в сила.

В договорите е предвидено да бъде заложена максималната продължителност не повече от 24 месеца, като се дава възможност за сключване на договор със срок до една година. Срочният договор може да бъде продължен само при изрично съгласие на абоната. При липса на потвърждение от потребителя, договорът се преобразува в безсрочен при същите условия. В този случай абонатът има право да го прекрати с едномесечно предизвестие, без да дължи неустойки за това.

За първи път, чрез предложените допълнения на Закона за електронните съобщения, се дава възможност индивидуалният договор да влиза в сила в срок до 7 дни след сключването му, освен ако абонатът не желае незабавно влизане в сила на документа. В тази седмица потребителят може да промени решението си и да се откаже да ползва услугите на оператора. Въведени са правомощия на регулатора за предоставяне на задължителни указания на предприятията за спазване на изискванията на общите условия.

С оглед защитата на личните данни на крайните потребители, доставчиците на интернет не бива да допускат изпращане на електронна поща за целите на директния маркетинг, ако е скрита идентичността на подателя или не е посочен валиден адрес, на който получателят да може да изпрати искане да се спрат такива съобщения.

Процедурата по преносимост на номерата ще се осъществява във възможно най-кратък срок. Максимално допустимото време, в което абонатът няма да може да ползва номера е 8 часа.

В закона са включени правомощия на националния регулаторен орган- КРС за налагане на задължения за съвместно разполагане и ползване на съоръжения. Целта на новите текстове е създаване на облекчени условия за развитие и ползване на електронна съобщителна инфраструктура от всички оператори.

Забележка:

Детайлите по анализа на последните промени в ЗЕС следват систематиката на самия закон и в тази първа част се простират от началото на закона до гл. XII. Анализът е съобразен и с най-важните и относими към дейността на кабелните оператори въпроси.

Целите и принципите

Нови моменти при формулирането им

В чл. 4 са формулирани целите на закона - да се създават необходимите условия за развитие на конкуренцията при осъществяване на електронни съобщения, като се:

- а) осигуряват възможности на потребителите, включително на хора с увреждания, възрастни хора и лица със специфични социални потребности да извличат максимална полза от избора, цената и качеството на електронните съобщения;
- б) предотвратява нарушаването или ограничаването на конкуренцията в сектора на електронните съобщения, включително при преноса на съдържание;
- в) осигурява при наличие на сходни обстоятелства равнопоставено третиране на предприятия, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги;
- з) насърчават възможностите на крайните потребители за достъп и разпространение на информация или използване на приложения и услуги по техен избор.

Комисия за регулиране на съобщенията Някои промени в правомощията

В чл. 30 т 4 е предвидено, че КРС налага, продължава, изменя или отменя специфични задължения на предприятията, определени като предприятия със значително въздействие върху пазара, за постигане на целите на този закон;

Чл. 31. Комисията насърчава развитието на пазара на електронни съобщителни мрежи и услуги, като:

1. прилага регулаторни мерки, ограничаващи възможностите за възпрепятстване на конкуренцията;
2. отстранява пречки и бариери за конкуренцията в рамките на своята компетентност;
3. насърчава инвестициите и иновациите в нова и подобрена инфраструктура, включително чрез гарантиране, че всяко задължение за предоставяне на достъп отчита риска, поет от инвестиращите предприятия, и допуска различни споразумения за сътрудничество между инвеститорите и страните, търсещи достъп с цел разпределение на инвестиционния риск, при гарантиране запазването на конкуренцията на пазара и зачитане на принципа за равнопоставеност;
4. защитава конкуренцията в полза на потребителите и когато е подходящо, насърчава инфраструктурната конкуренция;
5. отчита разнообразието от условия, свързани с конкуренцията и потребителите, които съществуват в различните географски райони;
6. третира равнопоставено всички предприятия, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги, при едни и същи обстоятелства;
7. поддържа взаимно сътрудничество с другите регулаторни органи и Европейската комисия за развитие на последователна регулаторна практика и прилагане на правото на Европейския съюз;
8. налага *ex ante* специфични задължения само когато липсва ефективна и устойчива конкуренция на съответен пазар и изменя или отменя тези задължения, когато това условие е изпълнено;
9. насърчава регулаторната предвидимост чрез осигуряване на последователен регулаторен подход в сроковете по чл. 157а.

Заслужава внимание предвиденото в чл.36 ал.6- Комисията включва разпореждане за предварително изпълнение при условията на чл. 60 от Административнопроцесуалния кодекс при издаване на следните индивидуални административни актове:

1. решения, с които се изисква информация от предприятията, необходима за анализ на съответни пазари;

2. решения за определяне и анализ на съответни пазари, за определяне на предприятия със значително въздействие на съответен пазар, за налагане на специфични задължения на предприятия със значително въздействие на съответен пазар и за налагане на временни задължения;
 3. решения, отнасящи се до изпълнението на наложени специфични задължения на предприятия със значително въздействие на съответен пазар;
 4. решения по спорове между предприятия;
 5. решения, с които комисията издава разрешение на кандидата, спечелил конкурса за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър, за осъществяване на електронни съобщения чрез електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване.
- (7) Заседанията на комисията са открити. За определени точки от дневния ред комисията може да проведе закрито заседание, когато приемането на решение изисква защитена от закон информация.
- (8) Комисията преди провеждане на заседанията публикува проектите на дневен ред на страницата си в интернет.
- (9) Протоколите от заседанията и решенията на комисията се публикуват на страницата ѝ в интернет, с изключение на защитената от закон информация.

Условия при които се предоставя исканата от КРС информация

Чл. 40.(1) Комисията може да отправя до предприятията, които осъществяват електронни съобщения, обосновани писмени искания за предоставяне на информация в съответен обем, срок и подробности, необходима за изпълнението на регулаторните ѝ функции, включително: финансова информация; информация относно бъдещо развитие на мрежите или услугите, което може да окаже въздействие върху услугите на едро, предоставяни от тях на конкуренти; счетоводни данни относно пазарите на дребно, свързани с пазарите на едро, от предприятията със значително въздействие върху пазара на едро. Комисията посочва причините и целите, за които се иска информацията в мотивите към искането на информация. Искането трябва да бъде пропорционално и обективно обосновано за следните цели:

1. системна или целева проверка във връзка със:
 - а) финансирането на универсалната услуга;
 - б) заплащането на административни такси и/или такси за ползване на ограничен ресурс;
 - в) ефективното и ефикасното използване на ограничен ресурс;
 - г) спазването на наложените задължения по реда на този закон;
2. целева проверка за спазването на изисквания на чл. 73 и задълженията по чл. 106 и 107, когато е получена жалба или по инициатива на комисията;
3. провеждане на процедури за разглеждане и оценка на искане за предоставяне на разрешение за ползване на ограничен ресурс;
4. публикуване на сравнителни прегледи на качеството и цените на услугите в полза на потребителите;
5. ясно определени статистически нужди;
6. анализ на съответния пазар;
7. гарантиране на ефикасното използване и ефективното управление на радиочестотния спектър;
8. оценяване бъдещото развитие на мрежите или услугите, което би могло да повлияе върху услугите на едро, предоставяни на конкуренти.

(2) Информацията по ал. 1, т. 1, 2, 4 - 8 не може да се изисква преди или като условие за достъп до пазара.

(3) Комисията след мотивирано писмено искане от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи и/или Държавна агенция "Национална сигурност" предоставя информацията по ал. 1 за нуждите на държавната политика, планирането, защитата на националната сигурност и отбраната.

(4) При поискване на информацията по ал. 1 комисията изисква от предприятията, които я предоставят, изрично и писмено да определят за всеки отделен случай коя част от предоставяната информация представлява търговска тайна.

(5) Членовете на комисията и служителите от нейната администрация са длъжни да не разпространяват информацията, получена по ал. 1, в случай че тя е определена за търговска тайна.

(6) При обосновано искане от страна на Европейската комисия или на регулаторен орган на държава - членка на Европейския съюз, комисията предоставя информацията, която е необходима за изпълнение на правомощията им.

(7) Ако информацията по ал. 1 се предоставя на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Европейската комисия или на регулаторни органи на държави - членки на Европейския съюз, комисията изисква от получателите да спазват търговската тайна съобразно ал. 4.

(8) Предприятията по ал. 1 могат с мотивирано писмено искане да заявят, че предоставената от тях информация до комисията не трябва да се предоставя от Европейската комисия на регулаторни органи на държави - членки на Европейския съюз.

(9) Комисията при предоставяне на информацията по ал. 1 на Европейската комисия или на регулаторни органи на държави - членки на Европейския съюз, уведомява за това предприятията, които са я предоставили.

Чл. 41. (1) В съответствие с разпоредбите на Закона за достъп до обществена информация

комисията предоставя при поискване информация, получена от предприятията, осъществяващи електронни съобщения.

(2) Условието и редът за достъп до информацията по ал. 1 се определят от комисията с нормативен административен акт, който се обнародва в "Държавен вестник"

Създаден е нов чл. 43а, който предвижда следното:

(1) Комисията се съобразява с препоръките на Европейската комисия, когато е установено, че има различие при изпълнението на регулаторните функции, които могат да създадат бариери за единния пазар на Европейския съюз, с изключение на случаите, свързани с управлението на ограничените ресурси - радиочестотен спектър.

(2) В случай че комисията не се съобрази с препоръките по ал. 1, тя уведомява Европейската комисия, като мотивира своята позиция.

За първи път сега съгласно новия чл. 43б Комисията събира и поддържа информация относно основния предмет на жалбите срещу решения на комисията, броя им, продължителността на процедурите по обжалване и броя на актовете на компетентния съд за спиране действието на решения на комисията.

(2) Комисията предоставя информацията по ал. 1 на Европейската комисия и на Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения при отправено мотивирано искане.

Взаимодействие на КРС със Съвета за електронни медии

Част от въпросите за предстоящата цифровизация и „must carry” операторите получават своята регламентация

Чл. 47а. Радио- и телевизионен оператор под юрисдикцията на Република България не може да получи разрешение от комисията за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър, за осъществяване на електронни съобщения чрез електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване.

(2) Ограничението по ал. 1 се прилага и по отношение на лица, свързани с оператора по ал. 1 по смисъла на Търговския закон.

Чл.48(3) Предприятие или свързани с него лица по смисъла на Търговския закон, на което е издадено разрешението за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър, за осъществяване на електронни съобщения чрез електронни съобщителни мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване, не могат да бъдат радио- или телевизионни оператори под юрисдикцията на Република България.

Чл. 49а. (1) Съветът за електронни медии регистрира по реда на Закона за радиото и телевизията радио- и телевизионни оператори, които създават програми, предназначени за разпространение чрез електронни съобщителни мрежи за наземно или спътниково радиоразпръскване, когато предназначението на излъчвания сигнал е за приемане извън територията на Република България.

(2) Регистрацията по ал. 1 дава право програмите да се разпространяват от предприятие, на което е издадено разрешение от комисията за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър, за осъществяване на електронни съобщения чрез електронни съобщителни мрежи за наземно или спътниково радиоразпръскване.

(3) Радио- или телевизионните програми се разпространяват от предприятието по ал. 2 въз основа на писмен договор между предприятието и радио- или телевизионния оператор.

Чл. 49б. (1) Комисията при спазване изискванията на процедурата, предвидена в глава пета, открива процедура на конкурс за избор на предприятие, което може да получи разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър, за осъществяване на електронни съобщения чрез електронни съобщителни мрежи за наземно или спътниково радиоразпръскване, разпространяващи програмите по чл. 49а.

(2) В експертната комисия за провеждане на конкурса се включват и двама представители на Съвета за електронни медии, определени с решение на съвета.

(3) Предприятието, получило разрешение по ал. 1, разпространява радио- или телевизионни програми съгласно изискванията на Закона за радиото и телевизията.

Чл. 49в (1) Комисията може да възложи задължения за пренос на предприятия, предоставящи електронни съобщителни мрежи за разпространение на радио- и телевизионни програми, в случай че тези мрежи се използват от значителен брой крайни потребители, включително крайни потребители с увреждания, като основно средство за приемане на радио- и телевизионни програми.

(2) Радио- и телевизионните програми по ал. 1 се определят от Съвета за електронни медии по реда на Закона за радиото и телевизията.

(3) Комисията налага задължението по ал. 1 въз основа на решението на Съвета за електронни медии за определяне на програмите по ал. 2 след провеждане на консултации по реда на чл. 37.

(4) Предприятията по ал. 1 определят цени за разпространение на радио- и телевизионните програми по ал. 2 при спазване на принципа за разходоориентираност.

(5) Комисията преразглежда наложените задължения по ал. 1 с оглед на тяхното продължаване, изменение или отменяне най-малко веднъж на всеки 5 години.

Нови моменти при решаване на спорове между предприятия

Чл. 54. (1) Комисията оказва съдействие или дава задължителни указания в случай на спор, възникващ във връзка със съществуващи задължения по този закон между предприятия, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги, или между такива предприятия и предприятия, ползващи се от наложени задължения по достъп и/или взаимно свързване, когато някоя от засегнатите страни е отправила писмено искане.

Чл. 62. (1) Когато е отправено искане за решаване на спор от компетентния и на регулаторен орган на друга държава - членка на Европейския съюз, специализираната комисия по чл. 56 разглежда искането и приложените към него документи.

(2) Комисията изпраща копие от искането до компетентните регулаторни органи за становище.

(3) Преди решаване на спора специализираната комисия може да изисква чрез комисията допълнителни доказателства и становища от засегнатите страни и от съответните регулаторни органи.

(4) Комисията и регулаторните органи по ал. 1 могат съвместно да откажат разрешаването на спора, когато решат, че съществуват други механизми, които биха спомогнали за своевременното му разрешаване, като в 14-дневен срок уведомят за това страните.

(5) В случай че в срок до 4 месеца спорът не бъде разрешен, ако той не бъде отнесен в съда от страната, търсеща разрешение, и ако всяка от страните заяви, че желае спорът да се разреши от комисията, комисията полага усилия за разрешаване на спора.

(6) Комисията съгласува своята позиция с компетентните национални регулаторни органи и има право да се консултира с Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения с оглед разрешаване на спора в съответствие с целите по чл. 4.

(7) Комисията може да отправи искане до Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения да приеме становище относно действията, които да се предприемат за разрешаване на спора.

(8) Когато е отправено искане по ал. 7, комисията предприема действия за разрешаване на спора след получаване на становището на Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения, без да се изключва възможността при необходимост да предприеме спешни мерки.

(9) След събирането на всички доказателства специализираната комисия изготвя и внася в комисията доклад, към който прилага събраната документация.

(10) Комисията с решение приема становище по направеното искане по ал. 1, отчитайки в най-голяма степен становището на Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения, ако има такова, както и позицията на компетентните национални регулаторни органи. Становището на комисията се изпраща на съответните компетентни национални регулаторни органи.

(11) При получаване на потвърждение от съответните компетентни национални регулаторни органи по становището комисията взема решение в съответствие със становището, като го изпраща на засегнатите страни. При приемане на решението по спора и налагане на задължения на съответното предприятие комисията може да налага само задължения, предвидени в този закон, и по реда, предвиден в него.

Изисквания за разделно счетоводство

В чл. 63 се предвижда задължение за предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, които имат специални или изключителни права за предоставяне на услуги в други сектори, включително в други държави - членки на Европейския съюз:

1. водят разделно счетоводство по отношение на дейностите, свързани с осъществяването на електронни съобщения, при условията, при които такава аналитично счетоводство се води за дейностите, осъществявани от правно независими субекти, или

2. прилагат структурно разделение за дейностите, свързани с осъществяването на електронни съобщения.

(2) Задължението по ал. 1, т. 1 не се прилага за предприятия, чийто годишен оборот от дейности, свързани с осъществяване на електронни съобщения, е по-малък от левовата равностойност на 50 000 000 евро по официалния валутен курс на лева спрямо еврото.

Нови моменти в общите изисквания

Чл. 63 ал.3 В зависимост от вида на електронната съобщителна мрежа и/ или услуга приложимите общи изисквания, одобрени с решението по ал. 1, могат да съдържат всички или някои от следните изисквания:

1. да договаря и предоставя достъп до и взаимно свързване на мрежата си с тези на други предприятия, осъществяващи електронни съобщения, включително:

а) да осигурява оперативна съвместимост на услугите си с тези на другите предприятия;

б) да поддържа целостта и гарантира сигурността на мрежата си;

в) да осигурява защита на обществената мрежа от неразрешен достъп до лични данни;

г) при наличие на възможност да предоставя съвместно ползване на помещения и съоръжения от мрежата си на другите предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги;

д) да създава условия за предотвратяване на електромагнитни смущения между електронните съобщителни мрежи и/или услуги;

2. да спазва екологичните, устройствените и техническите изисквания при изграждане и експлоатиране на електроните съобщителни мрежи;

3. изисквания и условия, свързани с предоставяне на право на преминаване;

4. да предоставя на комисията информацията по чл. 40;

5. да предоставя за ползване номера от Националния номерационен план на крайните потребители, когато предоставянето на обществени електронни съобщителни услуги е свързано с ползване на номера;

6. да осигурява на крайните потребители достъп до номера от европейското телефонно номерационно пространство, универсалните международни безплатни телефонни номера и когато е технически и икономически осъществимо, до номерата от номерационните планове на други държави - членки на Европейския съюз, и условията за това, когато предприятието предоставя обществени телефонни услуги;

7. да гарантира защитата на личните данни и правото на неприкосновеност на личния живот на потребителите;

8. да осигурява:

а) спазване на условията за недопускане на вредни електромагнитни полета и глъчвания;

б) спазване на изискванията за електромагнитна съвместимост;

- в) използване в мрежата само на технически изправни съоръжения с оценено съответствие по реда на Закона за техническите изисквания към продуктите;
 - г) спазване на условия, свързани с ефективното използване на радиочестотния спектър и недопускане на вредни смущения, когато това ползване не е предмет на издаване на разрешение;
 - д) прилагане на действащите стандарти и/или стандартизационни документи в областта на електронните съобщителни мрежи и/или услуги;
9. да съдейства за защита на обществения интерес, за защита на националната сигурност и за осигуряване на електронни съобщения за нуждите на отбраната и при кризи, като:
- а) осигурява условия за ограничаване и прекратяване на преноса на информация със съдържание, противоречащо на действащото законодателство;
 - б) не осъществява електронни съобщения, които съдържат заблуждаващи знаци и/или сигнали за помощ, бедствие, авария, злополука или тревога;
 - в) предоставя възможност за законосъобразно проследяване на трафик по мрежата си от страна на компетентните държавни органи;
 - г) създава за своя сметка условия за прихващане на електронни съобщения, като осигурява интерфейси за нуждите на националната сигурност и обществения ред;
 - д) осигурява възможност за използване на мрежата си и на съоръженията от нея при бедствия по смисъла на Закона за защита при бедствия, при въвеждане на режим "военно положение", режим "положение на война" или режим "извънредно положение" по смисъла на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България;
10. да плаща административните такси съгласно глава осма;
11. да внася парични вноски във Фонда за компенсиране на универсалната услуга;
12. да осъществява пренос на радио- и/или телевизионни програми от обществено значение в не кодиран вид;
13. условия за защита на интересите на потребителите на електронни съобщителни услуги и условия за достъпност на тези услуги от потребители с увреждания;
14. задължения за прозрачност с цел да се осигури свързаност "от край до край" в съответствие с чл. 4, оповестяване на всички условия, ограничаващи достъпа до и/или използването на услуги и приложения, когато това е разрешено със закон и в съответствие с правото на Европейския съюз, при необходимост и в съответствие с принципа за пропорционалност, осигуряване достъп на комисията до информация

Права на предприятията уведомили КРС за намерения да осъществява обществени електронни съобщения

Чл. 74. Предприятието, което уведоми комисията за намерения да осъществява обществени електронни съобщения, има най-малко следните права:

1. да предоставя електронни съобщителни мрежи и/или услуги, считано от датата на подаване на уведомление по образец до комисията, освен когато е необходимо издаване на разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс;
2. да изгражда, използва и се разпорежда с електронни съобщителни мрежи и съоръжения;
3. да получава одобрение на инвестиционни проекти, в т.ч. комплексни проекти за инвестиционна инициатива и разрешения за строеж за обществени електронни съобщителни мрежи, съоръжения и свързаната с тях инфраструктура по реда и в сроковете по чл. 281, ал. 4;

4. да договаря и получава достъп до и взаимно свързване с мрежи на други предприятия, които предоставят обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, като спазва изискванията на действащото законодателство;
5. да предлага някоя или всички услуги от обхвата на универсалната услуга, когато е определено за предоставящо някоя или всички услуги от обхвата на универсална услуга на цялата територия на страната или на част от нея по реда на глава единадесета.

Спешни мерки за отстраняване на нарушения

Нов Чл. 78а. (1) В случай че не са изпълнени приложимите общи изисквания или задължения по разрешенията и/или наложени специфични задължения, комисията може с решение да наложи спешни мерки за отстраняване на нарушения, които представляват:

1. непосредствена и сериозна опасност за обществената безопасност, обществената сигурност или общественото здраве, или
 2. сериозни икономически или оперативни проблеми на други доставчици или потребители на електронни съобщителни мрежи или услуги, или на други ползватели на радиочестотния спектър.
- (2) Комисията дава възможност на предприятието да изрази становище и да предложи мерки за отстраняване на нарушението. Комисията се произнася в 14-дневен срок по становището и предложените от предприятието мерки.
- (3) Мерките по ал. 1 се налагат за срок не по-дълъг от три месеца. В случай че процедурите за отстраняване на нарушението не са приключили, този срок може да бъде удължен с не повече от три месеца.
- (4) В случай че предприятието, осъществяващо електронни съобщения, не преустанови неизпълнението в срока по ал. 3, комисията налага санкция съгласно този закон.

Преносимост на номерата Нови моменти

Чл. 134. (1) Предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги чрез използване на номера от Националния номерационен план, осигуряват възможност за преносимост на номерата, като абонатите могат да запазват:

1. географския номер при промяна на предприятието, предоставящо съответната услуга и/или при промяна на адреса си в рамките на един географски национален код за направление;
 2. негеографския номер при промяна на предприятието, предоставящо съответната услуга;
 3. национално значим номер при промяна на предприятието, предоставящо мобилна телефонна услуга.
- (3) Комисията приема функционални спецификации за преносимост на номерата по ал. 1 след обществено обсъждане по чл. 36 и ги обнародва в официалния раздел на "Държавен вестник".
- (4) Функционалните спецификации съдържат:
1. технически условия за осъществяване на преносимост;
 2. необходими действия от предприятията, които са задължени да осигуряват преносимост, включително и срокове за извършването им;
 3. метод за реализация на преносимостта;
 4. изисквания относно базата данни, необходима за осигуряване на маршрутизацията;

5. задължения на предприятията, които осигуряват преносимостта, и причини за отказ от предоставяне на услугата за крайни потребители;

6. процедура за осъществяване на преносимост;

7. принципи на ценообразуване и разпределяне на разходите между предприятията.

(5) Процедурата по пренасянето на номера се осъществява във възможно най-кратък срок, определен във функционалните спецификации по ал. 3.

(6) Срокът, за който може да бъде преустановено предоставянето на услугата на абоната, не може да надвишава 8 часа.

Чл. 136. (1) Предприятията, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги, определят помежду си цени, свързани с осъществяването на преносимост на номерата, както следва:

1. еднократна цена, покриваща разходите, във връзка с проверка на идентификацията на абонат или потребител и за други дейности, свързани с администриране на процеса по пренасяне на номер;

2. цени за взаимно свързване във връзка с промяна на предприятието по чл. 134, ал. 1 при спазване на принципа за разходоориентираност.

Чл. 136а. В случаите, когато са налице цени за крайните потребители за пренасяне на номер, предприятията по чл. 134, ал. 1 определят тези цени по начин, който не възпрепятства промяната на предприятието, предоставящо съответната услуга.

Достъп до номера и услуги

Чл. 138а Предприятие, на което е предоставено разрешение за ползване на обхват от номера от Националния номерационен план, няма право да поставя неравнопоставени условия пред други предприятия, предоставящи електронни съобщителни услуги, във връзка с достъпа до техни услуги, предоставяни чрез номера от този обхват.

Чл. 138б. Предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги и осигуряващи възможност за осъществяване на изходящи повиквания към номера от Националния номерационен план, осигуряват безплатен достъп на крайните отребители до единния европейски номер за спешни повиквания 112 и до националните номера за спешни повиквания.

Чл. 138в. (1) Предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги, когато е технически и икономически възможно, осигуряват на всички крайни потребители възможност за:

1. достъп до негеографски номера и ползване на услуги, предоставяни чрез тези номера в рамките на Европейския съюз;

2. достъп до всички номера, предоставяни в рамките на Европейския съюз, независимо от използваната от предприятието технология и устройства, включително номерата от националните номерационни планове на държавите членки, както и тези от Европейското телефонно номерационно пространство и универсални международни телефонни номера за достъп до услуги с безплатен достъп.

(2) В случай че виканият абонат е ограничил достъпа до своя абонатен номер за повиквания от определени географски райони поради търговски съображения, ал. 1 не се прилага.

(3) Комисията може да изиска от предприятията, предоставящи обществени съобщителни мрежи и/или услуги, да блокират за всеки конкретен случай достъпа до номера или услуги, когато това е оправдано поради измама или злоупотреба, и да изиска в тези случаи от предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги, да си удържат съответните приходи от взаимно свързване и/или от други

услуги.

(4) В случай че номерът по ал. 3 е от номерационния план на друга държава - членка на Европейския съюз, или е номер от Европейското телефонно номерационно пространство, или универсален международен телефонен номер за достъп до услуги с безплатен достъп, предоставен на предприятие, предоставящо обществени електронни съобщителни услуги на територията на тази държава членка, комисията си взаимодейства със съответните регулаторни органи на тази държава членка за предприемане на действията по ал. 3.

(5) Комисията може да предприеме действията по ал. 3 и при обосновано искане на регулаторен или друг държавен орган на държава - членка на Европейския съюз.

Пазари на електронни съобщителни мрежи и/или услуги

Пазарни анализи на КРС

Чл. 150. (1) Комисията определя, анализира и оценява съответните пазари на електронни съобщителни мрежи и/или услуги относно наличието на ефективна конкуренция в съответствие с общите принципи на конкурентното право и специфичните национални условия, определя предприятия със значително въздействие върху пазара и след преценка на необходимостта от това налага, продължава, изменя и/или отменя специфични задължения на предприятията, предоставящи на съответните пазари обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги за постигане целите на този закон.

(2) Условията и редът за определяне, анализ и оценка на съответните пазари и критериите за определяне на предприятия със значително въздействие върху пазара се определят с методика.

(3) Методиката по ал. 2 се изготвя от комисията съгласувано с Комисията за защита на конкуренцията в съответствие с общите принципи на конкурентното право и съобразно правото на Европейския съюз. Методиката се приема от комисията след провеждане на обществено обсъждане по чл. 36 и се обнародва в "Държавен вестник".

Чл. 151. (1) Комисията периодично анализира, определя и оценява пазарите на обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги и установява наличието или липсата на ефективна конкуренция.

(2) Проектът на решение на комисията, с което се определя съответния пазар, анализа и оценката дали е налице ефективна конкуренция, включително определянето на предприятие или предприятия със значително въздействие върху съответния пазар и специфичните задължения, които трябва да им бъдат наложени, продължени, изменени и/или отменени, се предоставя при необходимост на Комисията за защита на конкуренцията за становище и се публикува за обществено обсъждане на страницата на комисията в интернет за срок не по-кратък от 30 дни. Комисията за защита на конкуренцията се произнася в 30-дневен срок от получаване на проекта.

(3) В срок до 30 дни след изтичане на срока по ал. 2 комисията разглежда постъпилите становища и предложения и ги публикува на страницата си в интернет, с изключение на частите, представляващи търговска тайна, приетите предложения и тяхното отразяване в проекта, както и мотивите за неприетите предложения.

Чл. 152. (1) Комисията определя съответните пазари в съответствие с изискванията на правото на Европейския съюз и националните условия.

(2) Комисията определя продуктовия и географския обхват на съответните пазари съгласно методиката по чл. 150, ал. 2. При определяне на съответен пазар, различен от посочените в приложимия акт на Европейската комисия, комисията се ръководи от

принципите на конкурентното право и изследва дали посочените в т. 1, 2 и 3 критерии са изпълнени кумулативно:

1. наличие на високи и непреходни структурни, правни или регулаторни бариери за навлизане на пазара, и 2. липса на възможност за стимулиране и развитие на конкуренцията на пазара за период до две години напред, и

3. недостатъчна ефективност на конкурентното право за преодоляване на бариерите по т. 1 и за възстановяване на конкуренцията на съответния пазар.

(6) Комисията може да не извършва анализ на съответен пазар, посочен в приложим акт на Европейския съюз, когато установи, че поне един от критериите по ал. 5 не е изпълнен.

Чл. 153. (1) Предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, предоставят на комисията документи и информация за извършване на анализа по чл. 151, ал. 1. Предприятията не могат да се позовават на търговска тайна, за да откажат предоставяне на документи и информация.

(2) Документите и информацията по ал. 1 се определят в методиката по чл. 150, ал. 2.

(3) Членовете на комисията и нейната администрация са длъжни да не разпространяват информацията, получена по ал. 1, в случай че тя е търговска тайна, за което подписват декларации по образец, приет с решение на комисията.

Чл. 154. (1) Комисията анализира ефективността на конкуренцията на съответния пазар в съответствие с методите и принципите на конкурентното право.

(2) Ефективна конкуренция на съответния пазар е налице, когато нито едно предприятие, предоставящо обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги самостоятелно или съвместно с други предприятия, няма значително въздействие върху този пазар.

Чл. 155. (1) В случаите, когато въз основа на анализ на съответния пазар се установи, че е налице ефективна конкуренция, комисията не налага специфични задължения на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги на съответния пазар.

(2) В случай че са били наложени специфични задължения, комисията отменя тези задължения спрямо предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги на съответния пазар.

(3) В случай че са били наложени специфични задължения на предприятия, предоставящи условен достъп до цифрови радио- и телевизионни програми, те могат да бъдат изменени или отменени, когато въз основа на пазарен анализ се установи, че е налице ефективна конкуренция само доколкото:

1. достъпът на крайните ползватели до радио- и телевизионните предавания, канали и услуги, определени като задължителни за разпространение, няма да бъде неблагоприятно повлиян от отмяната или изменението на задълженията;

2. няма да бъдат неблагоприятно повлияни перспективите за ефективна конкуренция на пазарите на:

а) цифрови телевизионни и радиоразпръсквателни услуги на дребно;

б) системи за условен достъп и други свързани с тях програмни или технически средства.

(4) Засегнатите страни от изменението или отмяната на задължения по ал. 3 получават предизвестие с достатъчен срок за предстоящото изменение или отмяна на задълженията.

Чл. 156. (1) В случаите, когато въз основа на анализ на съответния пазар се установи, че не е налице ефективна конкуренция, комисията определя предприятия, които самостоятелно или съвместно имат значително въздействие върху съответен пазар, и налага на това предприятие или предприятия специфични задължения.

(2) В случай че са били наложени специфични задължения на предприятието или предприятията със значително въздействие върху пазара, комисията продължава действието им и при необходимост ги изменя.

(5) Комисията може да определи, че две или повече предприятия имат съвместно значително въздействие върху пазара, ако дори при отсъствието на структурни или други връзки между тях те осъществяват дейност на пазар, който се характеризира с липса на ефективна конкуренция и в който никое отделно предприятие не притежава значително въздействие върху пазара.

(6) В случай че предприятие има значително въздействие върху един пазар, то може да бъде определено за предприятие със значително въздействие и върху друг, тясно свързан съответен пазар, когато въз основа на пазарен анализ се установи, че връзките между двата пазара позволяват пазарното въздействие на предприятието върху единия пазар да бъде пренесено и върху другия пазар, засилвайки неговото пазарно въздействие.

(7) В случаите по ал. 6 комисията може да наложи на предприятието специфични задължения съгласно чл. 166, ал. 2, т. 1, 2, 3 и 5 и на втория пазар, целящи предотвратяване пренасяне на пазарното му въздействие върху този пазар, а когато тези специфични задължения не са достатъчни, се налагат и задължения съгласно чл. 221, ал. 3.

Новият чл. 156а. предвижда че при определяне на дадено предприятие като предприятие със значително въздействие върху съответен пазар, както и при определяне на предприятия със съвместно значително въздействие върху съответен пазар комисията взема предвид критерии, определени в методиката по чл. 150, ал. 2.

Чл. 157. При определяне на специфичните задължения, които комисията може да наложи, продължи, измени или отмени, тя трябва да спазва следните принципи:

1. пропорционалност на наложеното задължение предвид причината за установената неефективна конкуренция и целения резултат;

2. обоснованост;

3. въздържане от регулаторна намеса на нововъзникващи пазари, дори и при установено наличие на пазарен участник или участници с големи пазарни дялове.

Нов Чл. 157а. (1) Комисията определя, анализира и оценява съответните пазари и налага, продължава, изменя или отменя специфични задължения на предприятията със значително въздействие върху съответните пазари в срок до:

1. три години от определяне на специфични задължения на предприятието или предприятията със значително въздействие върху същия съответен пазар; срокът може да бъде удължен с до три години след отправяне на мотивирано предложение за удължаване от комисията до Европейската комисия, в случай че в едномесечен срок от получаването му Европейската комисия не е възразила срещу него;

2. две години от изменение на съответния акт на Европейската комисия, с който се определят съответни пазари, които до момента не са били определени от Европейската комисия като подлежащи на ex ante регулиране.

(2) В случай че комисията не приключи анализа на съответния пазар в сроковете по ал. 1, тя може да отправи искане за съдействие от Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения за приключване анализа на съответния пазар и за определяне на специфичните задължения, които следва да бъдат наложени. В този случай комисията предоставя на Европейската комисия проекта на решение в срок до 6 месеца от отправяне на искането за съдействие при спазване на процедурата по чл. 42.

Нов Чл. 157б.- В случай на трансгранични пазари, установени с решение на Европейската комисия, комисията и съответните национални регулаторни органи извършват анализ на пазарите в съответствие с приложимия акт на Европейската комисия и вземат съгласувано решение относно налагането, продължаването, изменението или отмяната на специфични задължения.